

Zpravodaj Klubu kaktusářů Astrophytum Brno

AZET

2/2014

Z činnosti klubu – členské a výborové schůze

Oficiální výroční náležitosti

Fotografie na plakát

Narozeniny

Volná tribuna

Gymnocalycium albispinum

Werner Uebelmann – In memoriam

Kytka čísla: *Notocactus uebelmannianus* Buining

Čas pro kočku

Jaro nám přišlo letos zase o chvíli dříve a s ním i čas na vyvenčení našich kaktusů. Po zimě téměř beze sněhu se všechno začalo probouzet a mnozí se báli toho, co by se stalo, kdyby se vrátila. Obavy byly tentokrát zbytečné. Jako ostatně vždycky. Má-li něco dopadnout zle, obavy nepomohou. A má-li to skončit dobře, jsou zbytečné. Podobně jako starosti apod. Tím však nikoho nenabádám k lehkomyšlnosti a nepodceňuji potřebu rozvahy a opatrnosti. Odmítám však strach a obavy, což už mnozí dovedou rozlišit a pochopit. Ty negativní myšlenky jen rozptylují pozornost a odvádějí od toho, co nám může pomoci.

Od filosofie zase vzhůru na zem. U nás mírné, jinde však drsné a bouřlivé počasí připomíná bouřlivou situaci na východě od nás. Ukrajina je velmi nepokojná, se svou velmocenskou politikou se do toho vložilo Rusko a u nás i na západě je spousta chytrých a velkohubých záchranců mlátících prázdnou slámu a přihřívajících si svou polívčičku. Ještě kousek dál se ztratilo velké dopravní letadlo a my se svou veškerou „vyspělou“ technikou jsme téměř dva měsíce neschopni ten kus kovu asi plný nešťastníků najít. A ještě jinde umírají v lodi cestující jen proto, že velení podcenilo situaci a drželo je v podpalubí, takže nestihli včas uníknout.

Z podivoceneného světa zase domů. Hokejové fanoušky jistě potěšilo, že letošní špička je převážně na Moravě, byť zrovna fanoušci Komety tolik nejásají. A raději pomínu osobnosti a události, když je zrovna všechno okolo v plném květu. I té vláhy nám mírně přibylo a co do počasí pestrý duben ukázal, že něco stále ještě funguje. Kaktusy už máme venku, věřím, že se těm vašim daří a rostou a kvetou tak, jak mají a podle toho, jak jim k tomu pomáháte. Včil jen aby k nám byli milosrdní i ti květnoví ledoví šviháci a nechtěli nám vynahradit, oč nás zima připravila.

V klubu jsou v plném proudu „neviditelné“ přípravy na výstavu kaktusů, kterou hodláme letos pojmut trochu velkolepěji vzhledem k významnému klubovému výročí. Máme příslibený nový prostor a vybavení. Připravujeme propagaci a zviditelnění výstavy. Zajišťujeme materiál a služby...

Pokud jde o zpravodaj Azet, toto číslo je z velké části věnováno klubové administrativě – najdete zde zprávy o činnosti klubu, jak jsme s nimi byli seznámeni na únorové výroční členské schůzi. Najdete zde však i obvyklé rubriky a velmi mě potěšila nabídka Dr. Machálka, že bude pro Azet psát články o zajímavých rostlinách a přidá i obrázky. Nebude chybět ani obvyklá kytka čísla, za niž tentokrát děkuji předsedovi Stanislavu Stuchlíkovi. Nastala trochu neobvyklá situace. Sešly se mi tři články s kytkou čísla. Ačkoli ty dvě přišly dřív, tentorát na obálce zasvítlí ta, která se aktuálně vztahuje k významné osobnosti. Za články a fotografie děkuji Stanislavu Stuchlíkovi. Jiřího Kolaříka a Petra Metelu vedle poděkování za příspěvek tedy poprosím o trpělivost.

A ještě k titulu. – Jak je to s těmi kočkami: V tom jarním čase, kdy kaktusy chtějí ven, musím nejprve prohrabat a přesít písčitou zem ve „skleníku“, který je vlastně jenom otevřeným přístřeškem a kam celou zimu chodily kočky z okolí a nechávaly tam takové ty škaradé válečky. A věřte mi, není to nic voňavého.

Pohoda, hezký den

Josef

Členská schůze 7. února 2014

Úvodu výroční členské schůze (v konkurenci zahájení olympijských her) se ujal předseda Stuchlík. Vyzval členy k zaslání fotografií do soutěže o fotku na plakát výstavy. Zmínil dále záměry s přípravou výstavy v jubilejním roce. Sympóziium bude posunuto o týden později a bude se konat v Dělnickém domě v Líšni. Dále oznámil úmrtí Dr. Plesníka z Ostravy. Radek Čech vyzval členy, aby schraňovali noviny, aby byly k dispozici do prodeje výstavy. Dále oznámil vernisáž výstavy Ladi Kašpara v Bystřici.

Členové výboru následně přečetli své zprávy:

- Zpráva o činnosti za rok 2013 – Radek Čech.
- Plán činnosti na rok 2014 – Radek Čech.
- Zpráva o hospodaření klubu v roce 2013 – Jana Čechová.
- Finanční plán na rok 2014 – Jana Čechová.
- Zpráva revizní komise za rok 2013 – Jiří Peňás.

Členové výboru se svými výročními zprávami

K předneseným zprávám nevzešla diskuse, souhrnné hlasování přítomných členů odsouhlasilo předložené zprávy.

Následovalo slosování vstupenek – opět pod vedením osvědčené dvojice Radek Čech a Jiří Peňás. Cenami přispěli členové Kovář, Vašíček, Hasoň starší, Sedláček a Podrábský.

Předseda ještě oznámil příští (březnovou) schůzi, na níž bude přednášet Jiří Kolařík o kvetoucí Patagonii.

Poté se řízení volné tribuny ujal Petr Metela. První dostal slovo právě Jiří Kolařík, který vyprávěl o své návštěvě Chile, čímž nás pozval na příští přednášku. Vyprávěl o návštěvě svých přátel v Chile, zmínil tamní meteorologické poměry, téměř tam neznají mrazy. Samozřejmě neseděli jen u přátel, hlavně cestovali a snad nejzajímavější byla zmínka o jednom proslulém ledovci.

Volná tribuna: Jiří Kolařík, Jan Harašta, Rudolf Moulis a Jan Machálek

Další krátký příspěvek – tentokrát však bez obrázků – přednesl pan Harašta. Zkušený pěstitel poradil na okraj, že nejlepší čas na výsevy echinocereusů je konec července a začátek srpna. Hlavně se však zabýval vegetativním množením echinocereusů. Vzpomněl na to, kterak onehdy neopatrností shodil na zem echinocereus. Ten se rozlomil na čtyři části. Původní rostlinu tedy ošetřil, nařízkoval, dal do práškového stimulátoru, nechal zavadnout a posléze zasadil do suché antuky. (Echinocereusy – kromě pektinátů – obecně zakořeňují velmi neochotně.) Když šel za týden zalévat rostliny, všiml si, že na těch řízcích vyrostly hojně čekací kořeny. Zbořil se tak léta udržovaný mýtus o obtížnosti zakořeňování echinocereusů. Dále pan Harašta zmínil potřebu striktního letního vegetačního klidu u tohoto rodu, aby v době sucha založily květní pupeny na příští rok.

Další příspěvek do volné tribuny přinesl Rudolf Moulis. Vyprávěl a ukazoval eskobarie, ortegokaktusy, mluvil o systematice a jejích změnách v posledních letech.

Pokračoval Jiří Škaloud se 42 obrázky z jara a časného léta loňského roku ve snaze demonstrovat vliv loňského neobvyklého počasí. U Jiřího jsme zvyklí na množství zdařilých obrázků převážně kvetoucích rostlin a ani tentokrát nezklamal. Přednáška trvala 25 minut, měla však svou dynamiku a pestrost, byla užitečná i pěstitelskými zkušenostmi.

Následovala další – a jak se posléze ukázalo toho dne poslední – přednáška. Přišel s ní Dr. Machálek a vyprávěl převážně o gymnokalycích. O rostlinách věděl mnohé informace a vydatně se s námi o ně podělil – zejména zaujal důkladnou znalostí systematiky, názvosloví a historie. Odvrácenou stranou bylo však trvání této prezentace. Bylo delší, než odpovídá příspěvku do volné tribuny, takže se už nedostalo na poslední přednášející. Výbor klubu se následně rozhodl poskytnout jim možnost prezentace při nejbližší vhodné příležitosti.

Schůze výboru klubu 18. února 2014

Druhé úterý po prvním pátku je tradičně dobou zasedání výboru klubu. To se sešlo u předsedy Stuchlíka a projednalo tyto hlavní body:

- Příprava výstavy kaktusů.
- Hodnocení únorové schůze a volné tribuny. Budeme muset důsledně trvat na dodržování rozvrhu a délky jednotlivých příspěvků.
- Sympóziu – snažíme se pozvat zástupce organizací okolních zemí.
- Příprava následující schůze a návrhy dalších přednášek.
- Návrh na výměnu funkcí ve výboru a v revizní komisi kvůli omezené možnosti účasti na schůzích.

Členská schůze 7. března 2014

V pátek před sedmnáctou hodinou jsme se sešli na členské schůzi. Kromě organizačních věcí jsme se dozvěděli, že zemřel Werner Uebelmann. Vzpomínku na něj najdete dále v listě. Byly vyhlášeny výsledky soutěže o fotku na plakát letošní výstavy a proběhlo obvyklé slosování vstupenek.

Hlavním bodem programu byla přednáška Jiřího Kolaříka o rozkvetlé Patagonii. Předtím však dostala příležitost Jarka Životská, jejíž příspěvek se minule nevešel do volné tribuny. Nechala nás, abychom se pokochali nevšedními pohledy na kaktusy. Šlo o velmi zdařilé makrozáběry a promítání beze slov.

Zpět však ke hlavní přednášce. Jiří je zkušený cestovatel, spodek jihoamerického světa dříve prošel několikrát a protože rád a dobře fotografuje, měl i co ukázat. Tentokrát to hojně kvetlo a to nejen kaktusy, ale i doprovodná vegetace. Nechyběly pro zpestření třeba všudypřítomné argentinské ještěrky. Pastva pro oči a zajímavé vyprávění. Cesta začínala v prosinci 2013. Jiří není žádný nováček a cestoval poučen Sarnesovými, kteří mají podobné spády (pamatujeme si je z minulého sympózia). Poznali jsme takto pěkný kus světa počínaje někde od Buenos Aires.

Skvělou přednášku poněkud oslabovala technická stránka věci. Škoda, že nešlo použít zvukovou techniku a vadilo i zmenšení promítaného obrazu.

Schůze výboru 18. března 2014

Schůze – ač se sešla v obvyklou dobu za obvyklých okolností – byla tentokrát mimořádná. Bylo to tím, že přišli i nastávající aranžéři výstavy: Jarka Životská a Radek Knápek. Začátek tedy patřil onomu neoficiálnímu „výstavnímu výboru“. Byly projednány hlavní aranžérské a organizační představy a předpoklady.

Další průběh se vrátil do obvyklých kolejí v tradiční sestavě. Projednávalo se zejména následující:

- Stav příprav na výstavu, propagace.
- Hodnocení březnové členské schůze a přednášky, spokojenost s přednáškou (fotky i výklad).
- Do Azetu bude článek věnovaný Uebelmannovi.
- Odsouhlasena výměna funkcí ve výboru a v revizní komisi, dát schválit následující členské schůzi.
- Znovu vyhlásit soutěž o fotku na kalendář, je předpoklad dalšího a možná rozsáhlejšího kalendáře.
- Stále nemáme zdařelého správce webu, připomenout znovu.
- Diskuse o vystavování na Floře Olomouc, není zájem.
- Diskuse o nabízených knihách.
- Příprava následující členské schůze.

Členská schůze 4. dubna 2014

Před schůzí bylo živo kolem Petra Metely, který rozdával přihlášky členům, kteří chtějí vystavovat a prodávat na letošní výstavě. Zapisovaly se i služby, tentokrát důsledně nejvýše

po třech, abychom předešli neužitečnému courání a spoléhání jednoho na druhého a vice versa. Byly připomenuty hlavní zásady co se týče brigád, chování v areálu Čtyřlístku, dovozu rostlin, označování nádob s rostlinami, popisky k rostlinám, parkování aut, používání vozíků a doporučení zaokrouhlovat ceny rostlin na pětkorunu.

Byly připomenuty výzvy na fotky (nová soutěž pro kalendář), a že stále hledáme správce webu nebo autora interaktivního redakčního systému.

Byla ohlášena a členstvem schválena změna funkcí dvou členů výboru resp. komise.

Radek Čech připomněl, že se podílíme na přípravě minivýstavy v Kounicích a vyzval členy, kteří by chtěli vystavovat a prodávat, aby se přihlásili.

Byl vznesen dotaz na změny občanského zákoníku, které se dotýkají našeho klubu. Odpověď zněla, že jsme se jimi zabývali a že informace jsou dostupné i v časopisu Kaktusy.

Odměnami do slosování vstupenek přispěli Laďa Kašpar, Dalibor Šopf, Jiří Dobiáš a Emil Vašíček.

K dispozici jsou letáky a plakáty na propagaci výstavy.

Byla připomenuta nadcházející výstava Mgr. Honce – Sukulentní krajinky.

Hlavní přednášku měl tentokrát Filip Jelínek z Plzně. Vyprávěl nám o výpravě na poloostrov Baja California s Karlem Pavlíčkem a dalšími dobrodruhy. Nejvíce zaujaly nádherné a pestrobarevně vytrněné rostliny převážně feroaktusů. Kvetoucích rostlin bylo tentokrát poskrovnu a celkový dojem vedle pronikajícího světla v tzv. letním čase kazil i nevýrazný a monotónní hlasový projev navíc nepodpořený zvukovou technikou.

Schůze výboru 15. dubna 2014

Schůze se sešla za obvyklých okolností na obvyklém místě. Protože mě tentokrát nepustili z práce, podávám pouze zprostředkované, nicméně přinejmenším stejně důvěryhodné informace od Radka Čecha o tom, co se projednávalo:

- Přednášející na sympóziu přislíbili účast.
- Bude kalendář, zatím není jistá forma, vyzýváme členy k posílání fotografií.
- Program následujících akcí klubu.
- Správa webu – rozjednáno, přírůstky do knihovny.
- Příprava a propagace výstavy.
- Gratulace Jaroslavu Kašparovskému k narozeninám

Werner J. Uebelmann-Frick

*16. 3. 1921 †1. 3. 2014

„Je to privilegium, o kterém mohou mnozí jen snít: Ze své záliby moci vybudovat obchod a přitom mít tolik úspěchu, že člověk může jít v šedesáti letech na odpočinek.“ Takto hodnotil svou kaktusářskou činnost W. Uebelmann, který vybuřoval ve Švýcarsku proslulou kaktusářskou firmu su-ka-flor. K její úspěšnosti přispělo to, že si smluvně zavázala Brazílie Leopolda Horsta, aby hledal a dodával kaktusy výhradně pro tuto firmu. Kaktusy z této spolupráce měly označení HU. Na druhou stranu L. Horst dostával dostatek prostředků k tomu, aby mohl realizovat objevitelské cesty. W. Uebelmann zakoupil v Brazílii terénní

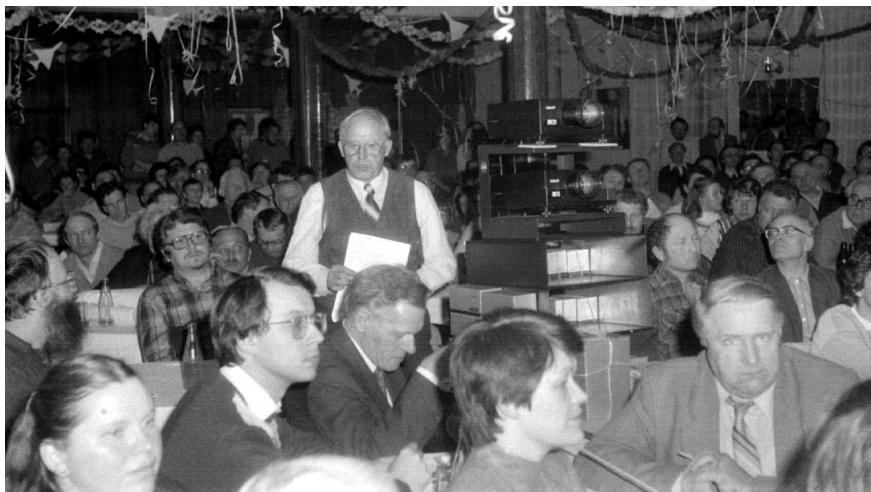
vůz pro potřebu Horsta a sám jej při svých výpravách do Jižní Ameriky také používal. Byl to šťastný tah nejen pro firmu, ale také pro kaktusáře, spolupráce přinesla celou řadu nových kaktusů. Nejproslulejší je objev zcela nových rostlin, které dostaly rodové jméno *Uebelmannia*. L. Horst byl obchodně velice zdatný, vzpomínám si, jak mi W. Uebelmann líčil své první setkání s ním. L. Horst přijel do Evropy, aby zde navázal kontakty s kaktusářskými firmami, pro které chtěl pracovat. Přivezl sebou nejen vzorky kaktusů, ale také housle, které chtěl v Evropě výhodně prodat. Jak to dopadlo s houslemi, už si nevzpomínám, ale s kaktusy uspěl: „Z padesáti kaktusů, které měl sebou, bylo čtyřicet devět v Evropě neznámých“ – Takto setkání komentoval W. Uebelmann.

Služebně starší kaktusáři si jistě vzpomenou na přednášku W. Uebelmanna v Brně v roce 1987 (foto níže). Byl to zážitek pro obě strany – my jsme viděli něco, o čem jsme si mohli nechat v podstatě jenom zdát, protože na stanoviště kaktusů se dostali naši kaktusáři jen ojediněle, a W. Uebelmann byl udivený z toho, kolik lidí přišlo na jeho přednášku a že dokonce přijeli z různých koutů republiky. Byl potom u nás v republice ještě v roce 1995 v Kroměříži u příležitosti tamního symposia o kaktusech. I s tímto jeho pobytem se mi poji jedna historka. W. Uebelmann nechal na internátu, kde účastníci symposia nocovali, peněženku s doklady a málem odjel bez ní. Z internátu mu ji však na poslední chvíli přinesli a on byl velice překvapený, samozřejmě mile.

Po odchodu do důchodu si postavil u rodinného domu u města Bremsgarten velký skleník, ve kterém se věnoval kaktusům, ale už jako zálibě. Několikrát jsem byl u něho a vždycky jsme si i s kolegy – kaktusáři odváželi hodně kaktusů, byl velkorysý. Dodnes jich mám ještě celou řadu, např. velice pěkně červenopurpurovými květy kvete *Epiphyllum* HU 988, které označil jako přírodní hybrid.

Poslední moje návštěva u Uebelmannů, tentokrát už v bytě (na stáří prodali dům i skleník s kaktusy a přestěhovali se), byla v květnu 2013 (foto na s. 32). Tehdy jsem samozřejmě nemohl vědět, že už se s ním nesetkám. Ale zůstaly mi na něho vzpomínky, fotografie a kaktusy. Kdo si ho pamatujete, vzpomeňte si na něho se mnou.

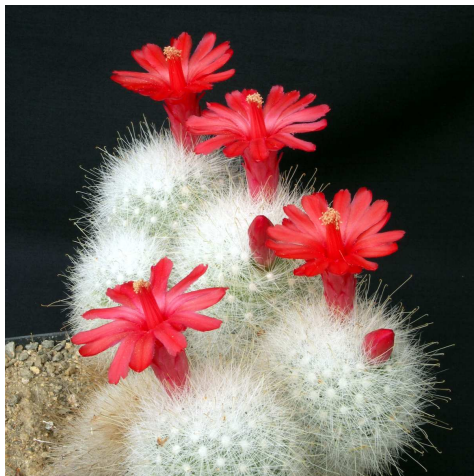
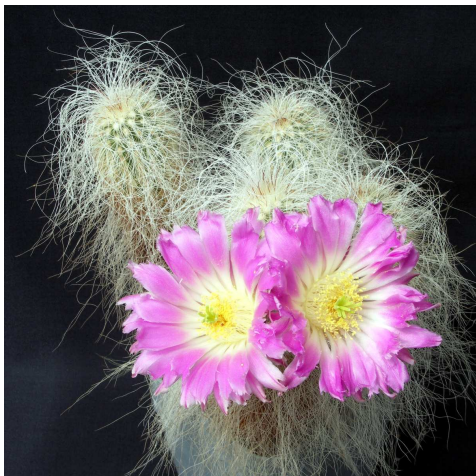
Stanislav Stuchlík

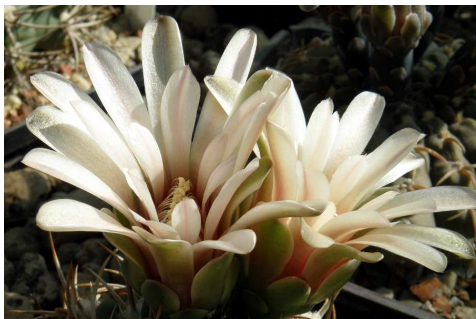

Fotka na plakát

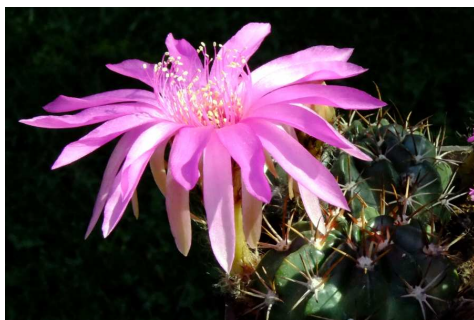
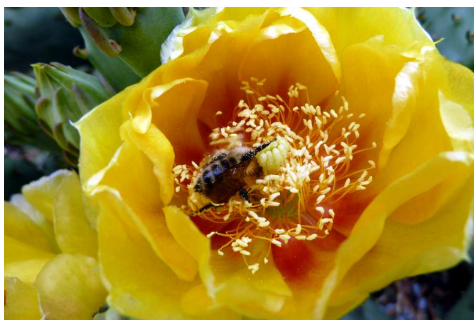
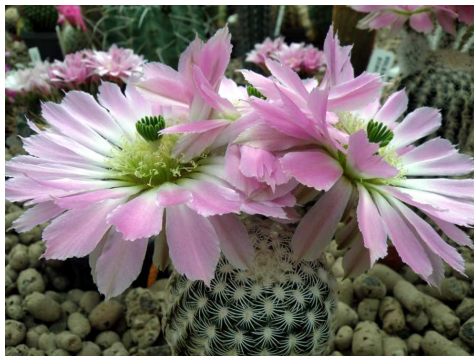
Stává se tradicí vybírat obrázky na plakát kvýstavě formou soutěže. Ve snaze využít barevnou dvoustránku pro obrázky, budu maximálně stručný: Vítěz (2 fotky na špici) Jiří Škaloud. Další účastníci podle úspěšnosti (kte-rou může poněkud zkreslovat počet dodaných obrázků): Manželé Čechovi, Jarka Životská, Tomáš Zedníček, Jaroslav Kašparovský, Jiří Kolařík a Josef Polách. Všem soutěžícím děkujeme a bude-li to na místě, zařadíme fotky znova do výběru na zamýšlený kalendář.

Druhá (použitá na plakát) a vítězná fotografie – obě od Jiřího Škalouda

Autoři obrázků na této stránce zleva doprava a shora dolů: Čechovi, Životská, Kašparovský, Čechovi, Zedníček, Polách. Fotografie Jiřího Kolaříka uvidíte v některém z následujících čísel na titulní stránce (kytka čísla).

Předchozí stránka, druhá řada: Další úspěšné fotografie od Jany a Radka Čechových. Třetí řada: Obrázky Jarky Životské a Tomáše Zedníčka

Maje zde tu možnost, přidám vlastní redakorské a výtvarnické zhodnocení: Velmi slibné se mi jeví pro účel fotky na plakát (kalendář) obrázky Tomáše Zedníčka. Mají klidné (spíše tmavé pozadí), nerozptylují nadměrnou barevností a tím přitáhnou pozornost k předmětu zájmu. Pomijím zde technické náležitosti (obrázky byly upravené – nedodržení zadání, byť nebylo asi dost zdůrazněno – a navíc uloženo v nějakém obskurním „nářečí“ JFIF/JPEG, že jsem se musel chvíli snažit, abych je otevřel).

Tím ovšem nezavrhuji obrázky pořízené jiným způsobem, jinou technikou a jiným pohledem.

Oficiální výroční náležitosti

Jako každý rok v únoru byla členská schůze schůzí výroční. Program už znáte, na tomto místě najdete zprávy funkcionářů v plném znění, jak byly výborem navrženy, členstvu předneseny a nakonec schváleny.

Zpráva o činnosti klubu za rok 2013

Na Hlíně, 15. ledna 2014

Vážení přátelé,

stejně jako v minulých letech se vždy v únoru koná pravidelná výroční členská schůze Klubu kaktusářů Astrophytum Brno. Je zde zhodnocena naše činnost za uplynulý rok.

Náš klub vycházel ve své činnosti z plánu práce, který byl schválen výroční členskou schůzí v únoru 2013.

Jednou z hlavních našich činností bylo zajištění členských schůzí. V minulém roce se uskutečnilo celkem devět schůzí a konaly se na akademické půdě Masarykovy univerzity. Pravidelnými body programu byly zprávy funkcionářů a tombola. Poté vždy následovala odborná přednáška s prezentací obrázků jak z nalezišť kaktusů i sukulentů, tak i z domácích sbírek.

V minulém roce přednášel jeden zástupce ze Slovenska, čtyři mimobrněňští přednášející a zbývající tři přednášky obstarali naši domácí členové Astrophyta.

Na únorové výroční schůzi se volné tribuny zúčastnilo pět našich členů a do výboru byl přijat nový člen výboru jako pokladník.

Velmi důležitým bodem našeho plánu je pravidelná výstava kaktusů i sukulentů. Ta to výstava je řadu let realizována v areálu Čtyřlístku v Brně-Bystřci. Loňská výstava se konala v období 25. 5. až 2. 6. 2013. Celkem se jí zúčastnilo 41 vystavovatelů a pro zajímavost, bylo vystaveno 1655 květináčů. Na přípravě výstavy, jejím průběhu i na konečné likvidaci se podílelo 45 členů a odpracovali dohromady 838 brigádnických hodin. Aranžování výstavy zvládl na výbornou Jaroslav Kašparovský ve spolupráci s Jarkou Životskou a Honzou Haraštou. Poděkování patří všem, kteří přispěli jakýmkoliv dílem k naší výstavě. Jak už se stalo tradicí, návštěvníci naší výstavu hodnotili opět velmi kladně.

Jako každý rok uspořádal výbor pro členy, kteří se podíleli na realizaci výstavy, poslední sobotu v září zájezd za kaktusy na zavírání sezony v Chrudimi. Akce je spojená s udílením ceny Zlatý Alberto, kterou loni obdržel náš předseda Stanislav Stuchlík jako ocenění za dlouholeté zásluhy pro československé kaktusářství. Jako vždy tento zájezd výborně zorganizoval Petr Metela, ve spolupráci s vedoucím zájezdu Jiřím Peňásem.

V měsíci říjnu se uskutečnilo sympozium v Brně-Líšni. Na sympoziu byly předneseny čtyři velmi kvalitní přednášky. První a poslední přednáška byla od domácích členů a zbylé dvě od mimobrněňských. Sympozia se zúčastnilo celkem 71 kaktusářů, z toho z brněnské organizace 53.

V roce 2013 se výbor sešel celkem 13krát. Na svých schůzích se výbor zabýval zajištěním přednášek, výstavy, sympozia, vydáváním Azetu a řešil připomínky z řad našich členů.

Zpravodaj Azet v roce 2013 vyšel čtyřikrát. Díky redaktorovi Josefu Poláchovi má stále kvalitní úroveň. Bylo by dobré, kdybychom my, členové, více přispívali do zpravodaje a tím obohacovali jeho obsah.

V roce 2013 mělo členské příspěvky zaplacené 181 členů Astrophyta, z toho časopis z Prahy odebírá 78 členů, na členské schůzi 59 členů, dohromady 137 a 44 členů je bez časopisu.

Archiv Astrophyta je uložen u Petra Metely. Nezpracované materiály postupně zpracovává Stanislav Stuchlík.

Naše knihovna je průběžně doplňována o nové publikace a má k dnešnímu dni 1142 zařazených titulů. Je škoda, že z řad členů je o zápujčku literatury velmi malý zájem. O knihovnu, která je uložena v bytě předsedy, se vzorně stará Jaroslav Kašparovský.

Naši tři členové – Stuchlík, Metela a Čech – jsou zastoupeni ve vedení Společnosti českých a slovenských pěstitelů kaktusů a sukulentů. Dva členové – Stuchlík a Odehnal jsou členy redakční rady časopisu Kaktusy.

Během roku byly průběžně aktualizovány naše stránky www.astrophytum.cz správcem Zdeňkem Koláčkem, který svou činnost z důvodu vysoké pracovní vytíženosti ukončil. Od října máme nového správce Petra Stuchlíka, který by měl na naše stránky předělat tak, aby je mohl snadno aktualizovat někdo z výboru. Oběma děkujeme za jejich důležitou práci. Od roku 2012 máme také stránku společenské sítě Facebook, která je průběžně aktualizována. Adresa je www.facebook.com/AstrophytumBrno.

Při hodnocení naší činnosti v uplynulém roce tak, jak nám ukládal plán práce, mohu konstatovat, že výbor všechny dané úkoly splnil bezesbytku. Za to si zaslouží poděkování jak všichni členové výboru, tak hlavně vy, členové, kteří jste se podíleli na úspěšné činnosti našeho klubu.

Zprávu předkládá jednatel Radek Čech

Plán činnosti Klubu kaktusářů Astrophytum Brno pro rok 2014

Na Hlíně, 15. ledna 2014

- Uskuteční se 9 členských schůzí s odborným programem;
- Podzimní sympozium se uskuteční v říjnu 2014 v Líšni;
- Výbor se bude scházet pravidelně jedenkrát měsíčně, případně mimořádně;
- Výstava proběhne ve Čtyřlístku v termínu 31. 5.–8. 6. 2014;
- Bude zorganizován zájezd za kaktusy;
- Čtyřikrát vyjde zpravodaj Azet;
- Bude zajišťována distribuce časopisu Kaktusy a slovenského časopisu Cactaceae etc. pro členy, a to buď zasíláním poštou, nebo osobním odběrem na schůzi, rovněž máme možnost předplatit si Atlas kaktusů u našeho předsedy;
- Knihovna a archiv budou průběžně doplňovány;
- Budeme pokračovat v činnosti ve vedení SČSPKS;
- Pokračování v činnosti v redakční radě časopisu Kaktusy.

Zprávu předkládá jednatel Radek Čech

Zpráva o hospodaření KK Astrophytum Brno za rok 2013

(členské příspěvky vybrané pro rok 2013)

Příjmy

Časopis a členské příspěvky	80 950 Kč
Výstava a prodej rostlin	47 173 Kč
Symposium	5 680 Kč
Vstupné na členských schůzích	10 210 Kč
Ostatní (reklamní předměty, staré časopisy)	7 530 Kč
Celkem	151 543 Kč

Výdaje

Časopis	46 020 Kč
Výstava	19 255 Kč
Symposium	7 603 Kč
Zájezd	10 691 Kč
AZET	9 200 Kč
Nájem sálů	8 250 Kč
Literatura	7 333 Kč
Reklamní předměty	24 238 Kč
Tisk kalendáře 2014	6 000 Kč
Poplatky bance	1 897 Kč
Poštovní služby	2 111 Kč
Odměna přednášejícím	4 350 Kč
Ostatní	6 880 Kč
Celkem	153 828 Kč

Stav financí k 31. 12. 2013

Běžný účet	108 992 Kč
Pokladna	11 294 Kč
Celkem	120 286 Kč

Stav financí k 13. 1. 2014

Běžný účet	117 922 Kč
Pokladna	14 714 Kč
Celkem	132 636 Kč

Plán příjmů a výdajů pro rok 2014

(členské příspěvky vybrané v roce 2013)

Příjmy

Časopis a členské příspěvky	61 000 Kč
Výstava a prodej rostlin	45 000 Kč
Symposium	5 000 Kč
Vstupné na členských schůzích	10 000 Kč
Sponzorské dary	14 000 Kč
Celkem	135 000 Kč

Výdaje

Časopis	44 000 Kč
Výstava	25 000 Kč
Symposium	14 000 Kč
Zájezd	20 000 Kč
AZET	9 200 Kč
Nájem sálu – přednášky	8 250 Kč
Literatura	5 000 Kč
Poštovní služby	2 000 Kč
Odměna přednášejícím	4 000 Kč
Neočekávané výdaje	3 550 Kč
Celkem	135 000 Kč

Jana Čechová

Zpráva revizní komise o finančním hospodaření za rok 2013

Revizní komise provedla kontrolu pokladní knihy, pokladní hotovosti, inventáře a inventurní knihy a knihovny.

Revizní komise konstatuje:

- Pokladní kniha a pokl. doklady jsou úplné, přehledné a mají všechny náležitosti.
- Výše pokladní hotovosti souhlasí se zápisem v pokladní knize
- Inventář a inventurní kniha souhlasí se skutečností
- Počet knih v knihovně souhlasí s počtem knih v evidenční knize
- Finanční hotovost byla čerpána v souladu se schváleným plánem.
- Mimořádný výdaj ve výši 24 238 Kč za reklamní předměty byl projednán a schválen členskou schůzí.

V Brně dne 14. 1. 2014

za revizní komisi Jiří Peňás a Jan Ziegrosser

Notocactus uebelmannianus Buining

(Věnováno památce Wenera Uebelmana)

Někdy v šedesátých letech minulého století došlo k objevu kaktusu, který dodnes patří k nerozšířenějším notokaktusům ve sbírkách – na scéně se objevil *Notocactus uebelmannianus*. Objeven byl Leopoldem Horstem, přesný časový údaj není znám, známý je rok 1966, kdy toto stanoviště navštívili společně L. Horst a A. F. H. Buining. O dva roky později se objevil v německém časopise *Kakteen und andere Sukkulenten* první popis tohoto kaktusu z pera A. F. H. Buininga, ovšem černobílý obrázek nevystihuje jeho hlavní krásu – purpurové květy. Nový kaktus byl nazván na počest Wenera Uebelmana, významného švýcarského kaktusáře, pro jehož kaktusářskou firmu pracoval L. Horst jako sběratel kaktusů. „Stanoviště v Brazílii, Rio Grande do Sul, u Caçapava“ – takto je v prvním popisu uvedena informace o lokalitě typu. Rostliny na ní sbírané dostaly číslo HU 78, resp. HU 81. *Notocactus uebelmannianus* se vyznačuje květy dvojí barvy, purpurové kvetoucí rostliny dostaly číslo HU 78, žlutě kvetoucí HU 81 (počáteční písmena Horst – Uebelmann). Podle prvního popisu bylo na stanovišti asi 85 % rostlin s purpurovými květy, asi 15 % se žlutými květy.

Jaká je dnešní situace s rozšířením *Notocactus uebelmannianus* v přírodě? Kopec s plochým temenem, na kterém byly poprvé rostliny nalezeny a sbírány, se nachází u Guaritas (jižně od Caçapava). Při mé návštěvě tohoto místa v roce 2002 jsme našli jednu jedinou rostlinu *Notocactus uebelmannianus*. Zato zde rostly nádherné trsy *Echinopsis oxygona* až 60 cm široké a několik rostlin *Notocactus ottonis*. Na této původní lokalitě se už tedy prakticky tento druh nevyskytuje, ale byla nalezena řada dalších stanovišť, kde se nacházejí rostliny s oběma barvami květů. Všechna známá stanoviště *Notocactus uebelmannianus* se nacházejí v jediné oblasti jižně od města Caçapava do Sul, jinde se už druh (ani jeho variety a formy) nenachází. Celá oblast výskytu *Notocactus uebelmannianus* je tvořena nejrůznějšími skalami a kopci. Notokaktusy dnes nepatří k favorizovaným rostlinám ve sbírkách, ale pro *Notocactus uebelmannianus* to neplatí, ten se vyskytuje častěji. Je to pro jeho nádhernou barvu květů, která nebývá vždy stejná (ale obdobně je tomu i v přírodě), nejkrásnější jsou rostliny s tmavými květy. Pěstování není obtížné, výsevy bývají úspěšné, a tak několik let po výsevu může *Notocactus uebelmannianus* potěšit svého majitele květy objevujícími se brzy na jaře.

Na obrázku je rostlina s označením HU 78, která byla vypěstována ze semen z rostlin z lokality typu. Pokud se na ni podíváte, vzpomeňte si na člověka, po kterém dostala jméno a který nedávno zemřel.

Stanislav Stuchlík

Blahopřání k narozeninám

Díky Karlu Kašpárkovi se dozvídám, že v tomto období se dožívají kulatých či půlkulatých narozenin naši členové: Jiří Farkač (60 let), Radimír Kanápek (65), František Máchal (70), Ing. Pavel Novák (55) a Jiří Peňás (50 – foto na titulní stránce, více v příštím čísle). Výbor klubu jim přeje hodně radosti a lásky.

Fotografujte, vybírejte a posílejte

Jak jste v předchozím textu postřehli, i letos výbor klubu hodlá vydat obrázkový kalendář na následující rok. Ač ještě nevíme, bude-li čtrnáctidenní nebo podobný jako letošní, budeme

potřebovat obrázky a tedy dáváme příležitost vám – našim členům, abyste jej svými obrázky vyzdobili. Posílejte redaktorovi Azetu nezmenšované, neupravované původní fotografie. Děkujeme.

***Gymnocalycium albispinum* Backbg. 1935**

Je to druhové jméno, které prošlo několika kombinacemi a revizemi stejně jako druh *Gymnocalycium bruchii*, do kterého jsou dnes tyto rostliny řazeny. Lze jen souhlasit s názorem Ing. Pažouta, že *G. bruchii* je prakticky shodné s *G. albispinum* a *G. lafaldense*. Dr. Schütz uznával druh *G. lafaldense*, který byl popsán později, ale správně, zatímco Bruchovy rostliny popsal Dr. Spegazzini dříve (1923), ale jako *Frailea bruchii* a o 3 roky později Dr. Hosseus druh popsal jako *Gymnocalycium bruchii*.

Dnes již lze jen spekulovat o tom, proč Dr. Spegazzini popsal *Gymnocalycium* jako druh rodu *Frailea*. Stejně těžko pochopitelné je, proč Backeberg zdůrazňuje u *G. bruchii* variabilitu pokud se týká velikosti a vytrnění a přitom popsal v roce 1935 *Gymnocalycium albispinum*.

V roce 1979 navštívil rakouský kaktusář a gymnofil Franz Bozsing Argentinu, aby studoval gymnocalycia na nalezištích. Při té příležitosti se mu podařilo objevit *Gymnocalycium albispinum*, o kterém zřejmě předpokládal, že ze sbírek vymizelo. O svou radost z nálezů se neváhal podělit i se dvěma moravskými kaktusáři. Panu Hlineckému poslal dopis, ve kterém kromě tohoto znovunalezeného gymnokalycia zmiňuje i jiné nálezy. Dnes si již na obsah dopisu moc nevzpomínám, jen mne překvapilo, že *G. albispinum* roste v trávě. Panu Ivanu Miltovi poslal pohlednici s informacemi o nálezů. Z textu na pohlednici je pro nás důležité, že rostliny našel na druhé straně pohoří západně od Alta Gracia asi 30 km daleko. Později přivezl pan Bozsing nějaké importy do Brna a trochu jej překvapil, že o *G. albispinum* není takový zájem jako o jiné druhy. Na počátku osmdesátých let jsem měl možnost s přítelem Karlem Němcem objednat nějaká semena od pana Bozsinga a *G. albispinum* bylo mezi nimi. Semena dobře vyklíčila a rostliny s označením *G. albispinum* FB mám dodnes.

Jsou to odolné rostliny i bez květů velmi pěkného vzhledu. Jejich syté růžové květy se objevují v hojném počtu již počátkem května. Starší rostliny odnožují a vytvářejí trsy. Pohled na takový rozkvetlý trs je nádherný zážitek. Odnože bez problémů zakořeňují. Sprášení květů je někdy problematické, protože některé rostliny mají sklon vytvářet samičí nebo samčí květy. Kořeny jsou dosti dlouhé, řepovité a proto volíme hlubší květináče. Na nevhodnou závlivku nejsou tak citlivé jako jiné druhy. Nepamatuji se, že by některou rostlinu napadla hniloba. Přezimování volíme chladnější a suché. Krátkodobě vydrží i hlubší pokles teploty pod nulu. Jedna zapomenutá rostlina přečkala naši zimu na suchém místě v roztrhaném foliovniku, kdy teplota klesala i pod $-15\text{ }^{\circ}\text{C}$. Netvrdím, že by jí to prospělo a nedoporučuji zkoušet se sbírkovými rostlinami.

Backebergovo taxonomické pochybení se snažil napravit Ivan Milt novou kombinací *Gymnocalycium bruchii* v. *albispinum* a Rauschův taxon *G. bruchii* v. *niveum* považuje za nadbytečné synonymum. G. Neuhuber ve své studii z roku 2009 varietu *niveum* uznává a stanovil řadu variet a poddruhů. Já mám Bozsingovy rostliny označeny jako *Gymnocalycium albispinum* FB, protože mám rád, když jsou rostliny přímo odněkud a přímo od Někoho.

Dr. Jan Machálek

Werner a Rosly Uebelmannovi v květnu 2013

Azet – zpravodaj Klubu kaktusářů Astrophytum Brno – Neprodejně – Redakce, jazyková úprava, sazba: Josef Polách – sazba systémem $\text{\TeX}$ s použitím písma Lido – tisk: Tiskárna Indra – vytvořeno s použitím legálního a svobodného softwaru – aniž bylo vědomě ublíženo živým tvorům – v článcích byly opraveny jazykové a typografické chyby, beze změny smyslu sdělení, není-li uvedeno u příspěvku jinak – připomínky, náměty, příspěvky prosím na adresu josef@polach.org